

Sieradz

Kategorie: Miejsca

Getto w Sieradzu (niem. Schieratz) powstało w marcu 1940 r., w obrębie ulic Wodnej, Granicznej, Żydowskiej, Szewskiej i Sukienniczej. Nie było ogrodzone, jedynie strzeżone przez posterunki policji żydowskiej i niemieckiej, ustawione u wylotów ulic. W lipcu 1941 r. zarządzono ściślejszą izolację getta poprzez zabranie zaświadczeń uprawniających do opuszczania getta i samodzielnego poruszania się po mieście. Od tego momentu Żydzi mogli wychodzić poza obszar zamknięty wyłącznie w zwartych oddziałach, pod strażą do pracy.

Za organizację getta odpowiadali kolejni burmistrzowie: Albert Dressler, Erich Garnies i Hans Trieschmann. Kontrolę sprawowały miejscowe placówki Gestapo i Schupo. Wzorem innych gett utworzono żydowską administrację.

Początkowo więźniowie getta pracowali w różnych warsztatach rzemieślniczych, co ograniczono na rzecz wykorzystywania ich do sprzątania ulic i miejsc użyteczności publicznej. Trudne warunki mieszkaniowe, zły stan sanitarny, skromne przydziały żywności sprzyjały rozwojowi chorób i wysokiej śmiertelności.

W getcie przebywało średnio około 2500 osób. W 1941 r. około 1000 sieradzkich Żydów przeniesiono do getta w Zduńskiej Woli (vide). Podobnie jak z innych miejscowości mężczyźni byli wywożeni do obozów pracy przymusowej w Wielkopolsce (1418 osób). Wiosną 1942 r. w getcie pozostawało wciąż około 1300 osób.

Niemcy zlikwidowali getto 24-28 sierpnia 1942 r. Wszystkim rozkazano zebrać się na terenie szkoły, a następnie udać się do pobliskiego klasztoru Sióstr Urszulanek. Podczas marszu zamordowano kilkanaście osób, które zostały pochowane na cmentarzu sieradzkim. Na miejscu stłoczono blisko 900 osób, bez wody i jedzenia. Tego samego dnia wybrano grupę 184 osób, głównie rzemieślników i kobiet, którą pociągiem wywieziono do Łodzi (vide [getto Łódzkie](#)). Pozostali byli stopniowo wywożeni samochodami do obozu zagłady w Chełmnie nad Nerem (vide).

Źródła

APŁ, 278/994I ibid., 278/999; ibid., 278/1204; ibid., 278/1230; ibid., 278/1296.

D. Dąbrowska, Zagłada skupisk żydowskich w „Kraju Warty” w okresie okupacji hitlerowskiej, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego” 1955, nr 1/2 (13/14), s. 124–184; P.A. Jaskulanka, Kronika okupacyjna klasztoru Sióstr Urszulanek w Sieradzu. Zapiski kronikarskie i wspomnienia 1939–1945, Częstochowa: Święty Paweł, 2017; K. Lesiakowski, Z dziejów Zagłady w Kraju Warty: losy ludności żydowskiej w Sieradzu 1939–1942, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2014, nr 1 (23), s. 247–266; Sieradz [w:] Encyclopedia of Camps and Ghettos 1939–1945, t. 2 (cz. A): Ghettos in German-Occupied Eastern Europe, red. M. Dean, współpraca M. Hecker, , Bloomington–Indianapolis: University of Indiana Press i USHMM, 2012, s. 101; I. Turowicz, Dramat i Zagłada, „Na Sieradzkich Szlakach” 1993, R. 8, nr 3 (31), s. 6–9.

Tagi

eksterminacja obozy pracy

Data aktualizacji: 30-07-2026

Data dodania: 24-09-2025